CINCOTRES. infraestruturas

O actual contexto económico, e as políticas de redución de gasto público implementadas, fan se cabe máis necesario facer unha planificación estratéxica dos investimentos en infraestruturas, que acade o reequilibrio e a optimización funcional do modelo de mobilidade existente.

A posibilidade de estimular a actividade económica a través de investimentos en infraestruturas está limitada pola necesidade de consolidación fiscal, polo que a mellora só poderá vir dos incrementos na competitividade e no estímulos aos mercados, derivados dunha máis efectiva regulamentación e utilización das infraestruturas de transporte existentes.

A importancia do estudio da situación das infraestruturas de transporte e comunicacións radica en que estas son un elemento dinamizador fundamental da economía galega. O investimento real do Ministerio de Fomento en Galicia no ano 2012 neste ámbito acadou os 1.469 millóns de euros e o investimento presupostado no orzamento autonómico para o ano 2012 situouse en torno aos 356 millóns de euros.

Infraestruturas de transporte terrestre

Respecto ás infraestruturas terrestres por estradas, os datos do Anuario estatístico do Ministerio de Fomento reflicten que, sen ter en conta a rede viaria municipal, a rede de estradas de Galicia no ano 2011 (último dato dispoñible) está composta por 17.610 quilómetros, dos que 15.315 km. están a cargo de Entes Territoriais e 2.295 km., a cargo do Estado.

Do total de quilómetros a cargo do Estado, o **cadro 5.3.1.** reflicte que o 36,8% (846 quilómetros) corresponden a autoestradas, autovías e estradas de dobre calzada, en tanto que dos quilómetros a cargo dos Entes Territoriais, o 64,4% dos mesmos, 9.869 quilómetros, están a cargo das Deputacións

Lonxitude da rede de estradas en Galicia e España 2010-11

	2010		2011		Galicia / España	
	Galicia	España	Galicia	España	2010	2011
	(en quilómetros)				(%)	
Total	79.326	655.485	79.366	655.605	12,1	12,1
A cargo do Estado	2.275	25.733	2.295	25.835	8,8	8,9
Estradas dunha calzada	1.458	14.484	1.449	14.470	10,1	10,0
Estradas de dobre calzada	79	619	76	586	12,8	13,0
Autovías e autoestradas libres	465	8.132	497	8.242	5,7	6,0
Autoestradas de peaxe	273	2.498	273	2.537	10,9	10,8
A cargo dos Entes territoriais	15.295	140.054	15.315	140.072	10,9	10,9
Comunidade Autónoma	5.430	71.464	5.446	71.853	7,6	7,6
Deputacións e Cabildos	9.865	68.590	9.869	68.219	14,4	14,5
Rede viaria municipal (1)	61.756	489.698	61.756	489.698	12,6	12,6

(1) datos 2008
Fonte: *Ministerio de Fomento*

5.3.1.

provinciais, e os restantes 5.446 km, a cargo da Comunidade Autónoma.

Os índices da rede de estradas mostran no ano 2011 en relación ao ano anterior, un leve incremento tanto nos quilómetros da rede total en relación á superficie, na rede total por cada 1.000 habitantes, nos vehículos do parque en relación á rede total e nos vehículos por cada 1.000 habitantes. No ano 2011 Galicia é a comunidade autónoma cun índice de rede en relación á superficie maior, acadando case o dobre que o índice medio estatal; tamén se sitúa por riba da media estatal no número de vehículos por cada 1.000 habitantes, con 685,6 por 662,6 de media no Estado.

No que respecta ao tráfico rexistrado nas estradas galegas no ano 2012, obsérvase unha redución da intensidade rexistrada polas estacións aforo do 2,6% en relación ao ano 2011. A intensidade media diaria do tráfico en Galicia no ano 2012 foi de 3.011 vehículos, dos que o 7% correspóndense con vehículos pesados. As maiores intensidades medias rexístranse nas vías de alta capacidade, seguidas das primarias básicas, primarias complementarias e finalmente estarían as secundarias.

En relación ao investimento medio na rede de estradas do Estado, comunidades autónomas, deputacións e cabildos no período 2007-11, o **cadro 5.3.3.** amosa que en Galicia investíronse un total de 244,1 miles de euros por cada 1.000 habitantes, sendo a media estatal de 144,8 miles de euros. Galicia segue manténdose por encima da media estatal tanto si se considera o investimento correspondente á Administración central, que neses cinco anos ascendeu na comunidade galega ata os 107,4 mil euros por cada mil habitantes fronte aos 67,7 miles de euros de media en España, como si se considera o investimento dos entes territoriais, que se sitúa nos 136,7 miles de euros por cada 1.000 habitantes fronte aos 77,1 miles de euros no Estado.

Por contra, en termos de investimento por quilómetro de rede, Galicia sitúase por baixo da media española se consideramos o conxunto das administración públicas ou o investimento dos entes territoriais, non así se consideramos o investimento do Estado. Considerando o total das Administracións, na Comunidade Autónoma galega investíronse nos cinco anos 2007–2011 un total de 38,8 miles de euros por quilómetro de rede, sendo a oitava

Índices da rede de estradas do Estado, CC.AA., Deputacións e Cabildos 2010-11 (1)

	2010				2011			
	Rede total / km2 de superficie	Rede total / 1.000 habitantes (2)	Vehículos parque / rede total	Vehículos parque/1.000 habitantes (2)	Rede total / km2 de superficie	Rede total / 1.000 habitantes (2)	Vehículos parque / rede total	Vehículos parque/1.000 habitantes (2)
Andalucía	0,27	2,76	231,39	638,96	0,27	2,76	231,48	638,60
Aragón	0,24	8,52	73,19	623,88	0,24	8,57	72,30	619,92
Asturias	0,47	4,61	132,89	612,92	0,47	4,63	133,93	619,45
Baleares	0,43	1,94	418,38	813,62	0,43	1,94	422,21	818,20
Canarias	0,60	2,11	331,67	698,52	0,57	2,00	350,93	702,27
Cantabria	0,48	4,33	153,23	663,21	0,48	4,32	154,85	668,92
Castela-A Mancha	0,25	9,36	72,52	678,51	0,25	9,28	73,21	679,39
Castela e León	0,35	12,79	52,49	671,08	0,35	12,78	52,92	676,56
Cataluña	0,38	1,60	415,91	667,45	0,38	1,60	418,21	668,06
C. Valenciana	0,36	1,64	398,20	651,50	0,36	1,64	396,91	651,51
Estremadura	0,22	8,30	82,41	684,09	0,22	8,25	83,64	690,11
Galicia	0,59	6,28	108,15	679,13	0,60	6,30	108,84	685,64
Madrid	0,42	0,52	1.292,43	666,96	0,42	0,52	1.291,98	667,54
Murcia	0,33	2,55	262,89	670,35	0,33	2,54	263,12	669,41
Navarra	0,38	6,20	109,47	678,22	0,39	6,24	108,89	679,34
País Vasco	0,58	1,93	309,60	596,70	0,58	1,93	310,89	599,44
A Rioxa	0,36	5,69	107,39	610,90	0,37	5,72	107,28	613,48
Total	0,33	3,53	187,51	661,11	0,33	3,52	188,47	662,61

(1) na rede de estradas non se inclúen a lonxitude de camiños veciñais a cargo de Concellos, Ministerio de Defensa e outros Organismos
(2) poboación oficial a 1 de xaneiro de cada ano
Fonte: *Ministerio de Fomento*

5.3.2.

Investimentos medios na rede de estradas 2007-11 (1): distribución segundo administracións

	Total	Estado	Entes Territoriais			Total	Estado	Entes Territoriais		
			Total	CC.AA.	Deputacións e Cabildos			Total	CC.AA.	Deputacións e Cabildos
	(2)									
	(en miles de € / 1000 habs.)					*(en miles de € / quilómetro de rede)*				
Andalucía	143,9	71,5	72,5	64,5	7,9	52,2	181,5	30,6	52,7	6,9
Aragón	287,4	239,2	48,2	27,8	20,3	33,5	126,8	7,2	6,6	8,3
Asturias	288,0	162,1	126,0	126,0	-	62,3	219,4	32,4	32,4	-
Baleares	47,2	-	47,2	-	47,2	24,4	-	24,4	-	24,4
Canarias	60,0	-	60,0	-	60,0	30,0	-	30,0	-	30,0
Cantabria	274,1	178,2	95,9	95,9	-	63,5	186,1	28,5	28,5	-
Castela-A Mancha	246,7	111,0	135,8	116,5	19,2	26,6	63,7	18,0	28,3	5,6
Castela e León	323,1	206,4	116,7	85,1	31,6	25,3	96,6	11,0	19,3	5,1
Cataluña	110,3	42,4	67,9	61,2	6,7	69,0	179,7	49,9	76,0	12,0
C. Valenciana	79,2	38,5	40,7	28,0	12,7	48,2	103,0	32,1	49,9	17,9
Estremadura	235,7	102,0	133,8	110,9	22,9	28,6	71,1	19,6	32,1	6,8
Galicia	244,1	107,4	136,7	114,2	22,5	38,8	130,8	25,0	58,6	6,4
Madrid	35,1	13,6	21,6	21,6	-	68,0	114,6	54,2	54,2	-
Murcia	121,7	43,2	78,5	78,5	-	47,8	122,5	35,8	35,8	-
Navarra	160,2	-	160,2	160,2	-	25,7	-	25,9	25,9	-
País Vasco	179,7	-	179,7	-	179,7	93,2	-	95,1	-	95,1
A Rioxa	224,5	145,7	78,7	78,7	-	39,3	115,3	17,7	17,7	-
Total	144,8	67,7	77,1	56,8	20,3	41,2	123,6	26,0	37,3	14,0

(1) na rede de estradas non se inclúe a lonxitude de camiños veciñais a cargo de Concellos, Ministerio de Defensa e outros Organismos
(2) poboación oficial a 1 de xaneiro
Fonte: *Ministerio de Fomento*

5.3.3.

Investimentos reais do Ministerio de Fomento en Galicia 2012

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Varias Provincias	Total
			(en miles de euros)			
Centros directivos e organismos autónomos	82.597.000	153.050.000	28.908.000	78.768.000	5.353.000	348.676.000
D. General de Carreteras	63.886.000	130.091.000	13.156.000	48.458.000	4313000	259.904.000
D. General de Ferrocarriles	17.457.000	21.685.000	15.637.000	30.310.000	989000	86.078.000
D. General de Arquitectura, Vivienda y Suelo	1.129.000	-	95.000	-	0	1.224.000
Mº Subsecretaría y Servicios Generales	125.000	-	20.000	-	0	145.000
D. General del Instituto Geográfico Nacional	-	-	-	-	51000	51.000
D. General de la Marina Mercante	-	1.274.000	-	-	-	1.274.000
Entidades Públicas	246.754.000	21.031.000	544.996.000	293.048.000	602.000	1.106.431.000
ADIF	97.870.000	390.000	532.168.000	214.320.000	0	844.748.000
AENA	62.008.000	-	-	29.732.000	0	91.740.000
Puertos del Estado	42.197.000	-	-	32.914.000	0	75.111.000
RENFE	134.000	-	-	-	518000	652.000
FEVE	828.000	849.000	-	-	84000	1.761.000
SEITTSA	41.751.000	19.792.000	12.799.000	15.593.000	0	89.935.000
SASEMAR	1.880.000	-	-	487.000	0	2.367.000
Resto de investimento	86.000	-	29.000	2.000	0	117.000
Total Grupo Fomento Capítulo 6	329.351.000	174.081.000	573.904.000	371.816.000	5.983.000	1.455.135.000
Capítulo 7	1.723.984	2.681.658	266.444	2.953.269	6.084.518	13.709.873
Total	331.074.984	176.762.658	574.170.444	374.769.269	12.067.518	1.468.844.873

Fonte: *Delegación do Goberno en Galicia*

5.3.4.

Investimentos de RENFE Operadora nas CC.AA. 2011-12

	2011		2012	
	(en miles de euros)	(%)	(en miles de euros)	(%)
Andalucía	2.721,3	15,7	3.104,7	9,1
Aragón	164,8	1,0	268,0	0,8
Asturias	920,1	5,3	510,9	1,5
Cantabria	216,5	1,2	672,7	2,0
Castela-A Mancha	853,8	4,9	3.687,9	10,8
Castela e León	370,3	2,1	654,0	1,9
Cataluña	2.355,6	13,6	2.665,5	7,8
C. Valenciana	2.580,8	14,9	2.366,3	6,9
Estremadura	37,6	0,2	-	-
Galicia	97,2	0,6	182,2	0,5
A Coruña	2,1	0,0	134,2	0,4
Lugo	20,4	0,1	-	-
Ourense	15,8	0,1	-	-
Pontevedra	51,8	0,3	-	-
Varias provincias	7,1	0,0	48,0	0,1
Madrid	5.861,2	33,8	17.495,0	51,3
Murcia	71,8	0,4	23,8	0,1
Navarra	-	-		-
País Vasco	1.088,7	6,3	2.453,2	7,2
Total asignado CC.AA.	17.339,7	- 100,0	34.083,3	- 100,0
Asignable varias CC.AA.	3.561,0		3.909,7	
Non rexionalizado	323.663,6		116.019,9	
Total	344.564,3		154.013,0	

Fonte: *Renfe Operadora*

5.3.5.

comunidade na que menos se inviste, por diante de Baleares (24,4 miles de euros), Castela e León (25,3), Navarra (25,7), Castela-A Mancha (26,6), Estremadura (28,6) Canarias (30 miles de euros) e Aragón (33,5).

O investimento real dos centros directivos e organismos autónomos do Ministerio de Fomento na Comunidade Autónoma de Galicia ascendeu no último ano a 348,7 millóns de euros, dos que a DG de Carreteras acolle o74,5% (260 millóns de euros) e 86,1 millóns de euros corresponden á DG de Ferrocarriles (24,7%). O cadro 5.3.4. reflicte que Lugo, por mor do investimento da DG de Carreteras, se sitúa como a provincia que acolle un maior investimento, con 153 millóns de euros, por diante dos 82,6 millóns de euros en A Coruña ou os 78,8 millóns de euros en Pontevedra e 28,9 millóns de Ourense. A metade do investido pola DG de Carreteras en Galicia no ano 2012 localízase na provincia de Lugo.

Ademais do investimento da DG de Ferrocarriles, o Administrador de Infraestruturas Ferroviarias (ADIF), invistiu 844,7 millóns de euros e a Sociedad Estatal de Infraestructuras de Transporte Terrestre (SEITTSA), un total de 89,9 millóns de euros en 2012.

En relación ao acontecido no ano anterior, estes investimentos en materia ferroviaria no caso do SEITTSA reducíronse un 72% (324 millóns de euros en 2011) e multiplicáronse case por 18 no caso do ADIF (47,2 millóns no ano anterior). A provincia de Ourense acolle o 63% do investimento de ADIF en Galicia, seguida de Pontevedra, co 25,4%.

No que respecta á situación das infraesructuras ferroviarias proxectadas, tras a inauguración da liña de alta velocidade Ourense–Santiago e a súa conexión co eixo Atlántico, no ano 2012 continúa a construción da liña Madrid–Galicia, nos tramos Olmedo–Zamora–Lubián–Ourense cunha lonxitude de 363 Km.

O primeiro tramo, Olmedo–Zamora, de 106,9 km de lonxitude, arranca da LAV Madrid–Valladolid, á altura de Olmedo ata Medina del Campo e Zamora.

O segundo tramo, Zamora–Lubián, de 139,1 Km de lonxitude, é o máis longo e independente da liña convencional.

Finalmente, o tramo Lubián–Ourense, de 101,7 km de lonxitude, supón a entrada en Galicia cruzando transversalmente a provincia de Ourense. O tramo culmina na estación de Ourense–Empalme, orixe e destino do tramo de Santiago e Lugo por unha banda, e Pontevedra e Vigo por outra.

O Plan de Infraestruturas, Transporte e Vivenda (PITV 2012-2024), que está en fase de tramitación e aprobación, recolle as seguintes actuacións concretas no ámbito ferroviario:

- Regulación do sector ferroviario e liberalización efectiva do transporte de viaxeiros.
- Integración de FEVE en ADIF e Renfe.
- Racionalización da oferta de servizos ferroviarios e análise das liñas deficitarias co obxecto de optimizar os recursos.
- Definición dun novo modelo de xestión de servizos ferroviarios de mercadorías.

No que respecta ao investimento realizado pola Dirección Xeral de Infraestruturas, a Dirección Xeral de Mobilidade, Portos de Galicia, Augas de Galicia e Obras e Servizos Hidráulicos, en estradas, portos e obras hidráulicas, o **cadro 5.3.6.** sinala que no ano 2012 este investimento mino-

Investimentos presupostados en estradas, portos e obras hidráulicas 2011-12

	2011	2012	12/11
	(en miles de €)		*(%)*
Total	398.186	356.453	-10,5
D.X. Infraestruturas / Axencia Galega de Infraestruturas	265.444	251.035	-5,4
D.X. Mobilidade	6.801	4.386	-35,5
Augas de Galicia	107.189	90.079	-16,0
Portos de Galicia	18.752	10.953	-41,6

Fonte: elaboración propia *CES-Galicia* a partir de datos da *Xunta de Galicia*

5.3.6.

Proxecto de investimentos da Dirección Xeral de Mobilidade e da Axencia Galega de Infraestructuras 2011-12

	2011	2012	12/11
	(en miles de €)		*(%)*
Ordenación e inspección do transporte terrestre			
Mellora da accesibilidade	4.494,3	1.581,2	-64,8
Outros investimentos	-	-	-
Infraestruturas de mellora de da accesibilidade	-	5,1	-
Material de transporte	-		-
Edificios e outras construcións	-		-
Maquinaria, instalacións e utensilios - reposición	-	10,0	-
Gastos en investimentos de carácter inmaterial	2.306,8	2.789,2	20,9
Construción, conservación e explotación de estradas			
Mellora da accesibilidade	225.095,3	210.531,1	-6,5
Infraestrutura de mellora da accesibilidade	35.519,0	35.297,5	-0,6
Maquinaria, instalacións e utensilios - adquisicións	103,5	30,0	-71,0
Material de transporte	127,0	30,0	-76,4
Mobiliario e útiles	22,0	6,0	-72,7
Gastos en investimentos de carácter inmaterial	4.577,5	5.140,4	12,3

Fonte: *Xunta de Galicia*

5.3.7.

rouse un 10,5% en relación ao ano anterior, para situarse nos 356,4 millóns de euros, dos que 251 millóns de euros (un 5,4% inferior ao do ano precedente) corresponden á Axencia Galega de Infraestruturas. O investimento en obras hidráulicas (Augas de Galicia) caeu un 16%, situándose en torno aos 90 millóns de euros, e en Portos de Galicia, o investimento rexistra unha redución do 41,6%, cun investimento de 10,9 millóns de euros.

Infraestruturas portuarias e aeroportuarias

O investimento total en infraestruturas portuarias ascendeu en Galicia a 86 millóns de euros, un 85% menos que no ano anterior, dos que o 87,3% do investimento real corresponde ao Ministerio de Fomento e o restante 12,7%, a Portos de Galicia.

No ano 2012, Puertos del Estado destinou a Galicia, tal e como indica o devandito **cadro 5.3.4.**, un total de 75,1 millóns de euros, dos que a provincia de A Coruña, por mor das obras nos portos exteriores, acolle a meirande parte do investimento. O ente autonómico Portos de Galicia destinou case 11 millóns de euros no ano 2012, un 41,6% menos que o realizado por este organismo o ano anterior.

No caso das infraestruturas aeroportuarias, o investimento de AENA en Galicia no

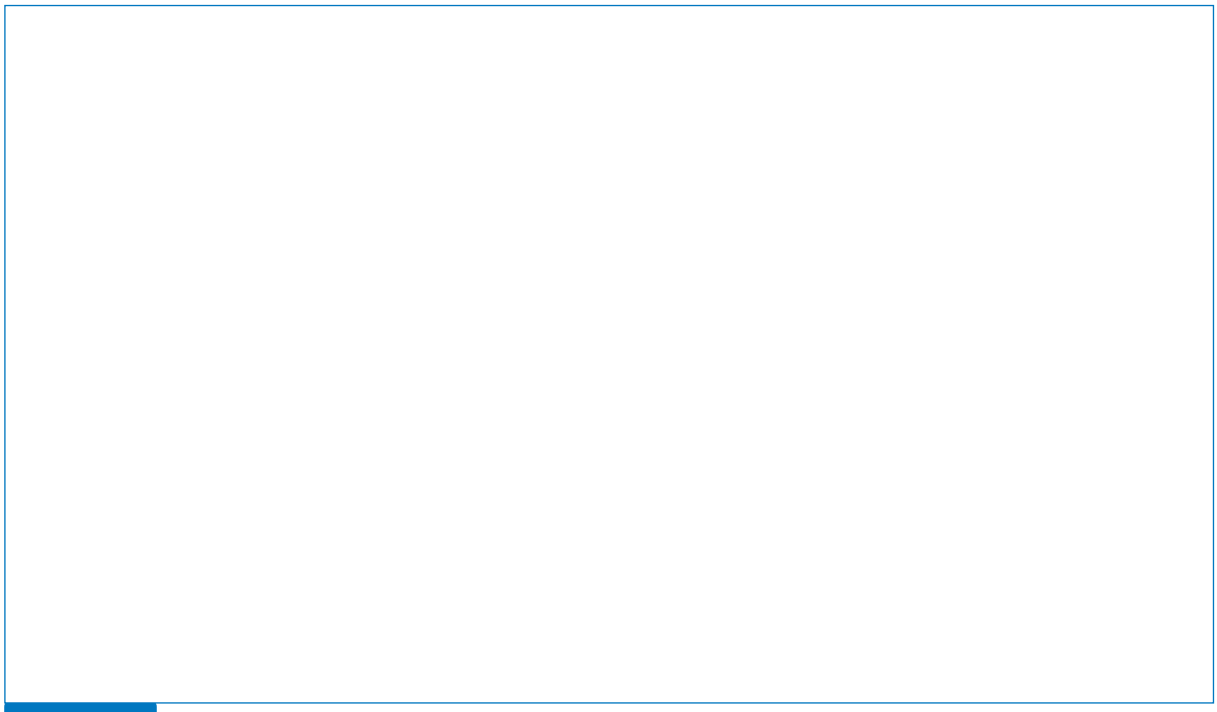
■ 5.3.8.

ano 2012 reduciuse nun 51,3% en relación ao ano anterior, acadando os 91,7 millóns de euros. Desta contía, os aeroportos de Santiago e A Coruña recibiron un total de 62 millóns de euros, destinándose os restantes 29,7 millóns ao aeroporto de Vigo.

Parques empresariais

PENDENTE DATOS ACTUALIZADOS

. ■

5.3.9.